

[Fanger.]

skovene er senere druknet, idet vandstanden er steget, og dermed er cedertræet bevaret for eftertiden, idet træ er praktisk talt uforgængeligt i vand. Senere under istiden er disse lag blevet dækket af sand, som gletscherne har skudt ned over Jylland. Vi stod og så på, at brunkullene blev gravet frem, for at deres kemiske energi kan omsættes til elektrisk energi i vor store elektricitetsværker. På ét sted så vi ingen mennesker, men 5 gravemaskiner. De 3 gravede overjorden af, de 2 gravede brunkullene op og anbragte dem på en lastbil, der gik direkte til de store elektricitetsværker. På hver gravemaskine sad der selvfølgelig en mand i styrehuset, ligesom der sad en mand i lastbilens førerhus. Dette er teknikken af 1958.

Men ser vi blot 50 år tilbage, var teknikken beskeden i forhold til i dag. Elektriciteten var vel opfundet, men ikke praktisk udnyttet i større omfang. Når man betænker, at et menneske kun kan producere $\frac{1}{10}$ HK ved egen hjælp, hvad der med den elektricitetspris, vi har i dag, svarer til kun et par øre i timen, så forstår man, det er hensigtsmæssigt at benytte elektrisk energi overalt, hvor det kan lade sig gøre. I dag er forbruget i Danmark 2-3 HK pr. arbejder, mens det i USA er oppe på ca. 10 HK; det er en af årsagerne til, at produktionen dér er større end her. Hvis vi skal følge med i udviklingen, må elektricitetsproduktionen stige hvert år med næsten 10 pct., og derfor skal vore elektricitetsværker udbygges i stigende omfang og snart gå over til anvendelse af atomenergi.

For 50 år siden var bilen vel opfundet, men havde ingen praktisk betydning. Se, hvad der er sket på dette område i de 50 år! I samme tidsrum er vore veje udbygget i betydeligt omfang, og de er blevet overfladebehandlet. En af de praktiske virkninger heraf er, at alle de små sidelinjer på vort jernbanenet er uden betydning og snarest burde nedlægges, medens hovedlinjerne burde fornyes, så hastigheden kunne sættes op til 200-300 km i timen.

For 50 år siden havde vi små havne; de havde en meget stor betydning for hele trafikken, og industrien måtte lægges enten ved havnene eller ved jernbanerne. I dag har lastbilerne og vejnettet gjort de fleste

industrier uafhængige af havnene og jernbanerne, og næsten alle vore små havne er i dag overflødige og går deres undergang i møde.

For 50 år siden var der ingen flyvemaskiner. Materialer som jernbeton, rustfrit stål, plastic, kunstfibre o. s. v. var ukendte, biografer, radio og fjernsyn ligeledes. Når vi nu efter at have set tilbage over et så kort åremål spørger, hvorledes det vil gå blot i de næste 50 år, må vi erkende, at de tekniske muligheder er overordentlig store; men vil vi forstå at udnytte dem? Der er teknisk mulighed for en fordobling af levestandarden i de kommende 20-25 år, men der er visse forudsætninger, som må være opfyldt. En af dem er, at uddannelsen for en betydelig del af befolkningens vedkommende må forbedres, og på dette område må der ikke vises sparsommelighed. En anden nødvendig betingelse er, at investeringerne fremmes; dette gælder i den private sektor, men også i den offentlige, hvor den er med til at fremme produktionen. Det gælder f. eks. trafikken, telefonen, postvæsenet, elektricitetsværkerne o. s. v.

Ja men hvorledes kan hele denne store investering tilgodeses? De underudviklede lande ude i verden vil helst have, at USA eller Rusland skal hjælpe dem med gaver eller lån. Jeg har set, at den højtærede handelsminister også gerne vil låne i udlandet. Principielt har jeg ikke noget imod lån i udlandet under bestemte forhold, men normalt tror jeg det er sundest, at vi klarer os selv, og for tiden mener jeg det er helt uaktuelt at låne i udlandet. Havde den høje regering for et år siden sikret os et udenlandsk lån i stedet for tvangslånet, synes jeg, det havde været en god idé; så kunne vi have tilbagebetalt det nu, og så ville produktion og investeringer i dag have været større, end de er. Men hvis vi skal klare vore investeringer selv, kan det kun ske ved opsparing. Den enkelte borger må bruge mindre til konsum og stille resten til rådighed for investeringer. Her er der uenighed mellem regeringen og os — for jeg må vel gå ud fra, at hele regeringen står bag lovforslaget. Regeringen mener, at den skal have pengene ind i statskassen først i form af skat eller